

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒

เรื่อง

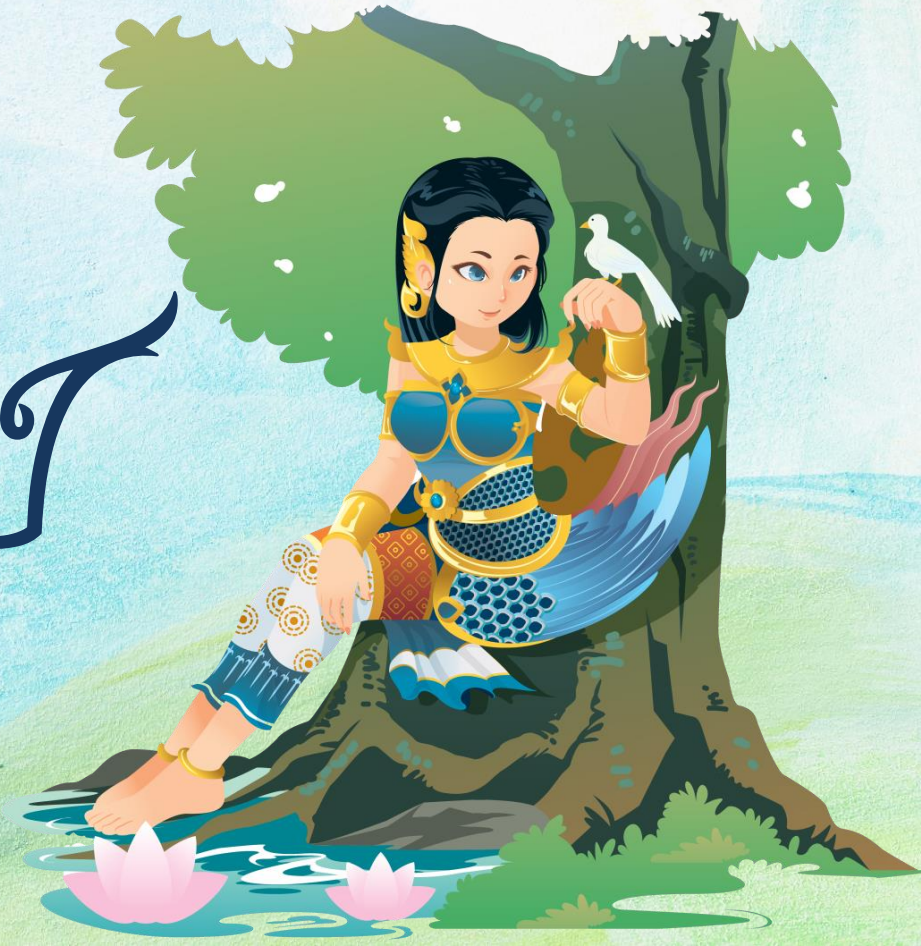
คุณค่าด้านวรรณศิลป์

ผู้สอน ครูกฤษดา บุญสุวรรณ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คุณค่า
ด้านวรรณศิลป์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมได้
๒. วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมได้

ใบความรู้

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้

เรื่อง โวหาร

ดาวน์โหลดใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ไฉนหาร

ถ้อยคำที่พูดกันเป็นชั้นเชิง ไม่พูดตรง ๆ
แต่มีความหมายแฝงอยู่ในคำพูดนั้น ๆ และผู้ฟัง
ย่อมเข้าใจความหมายได้ทันที ถ้าคำพูดนั้นเป็น
ที่รู้จัก และใช้กันอย่างแพร่หลายจนอยู่ตัวแล้ว

บรรยาย อธิบาย

พรรณนา เทศนา

สาธก อุปมา

๑. บรรยายโวหาร มุ่งเน้นการเล่าเรื่องให้
เป็นลำดับ เล่าเรื่องราวไปตามลำดับเหตุการณ์
ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ฯลฯ
ดำเนินเรื่องอย่างต่อเนื่อง

“ออสซุนส์นี้เป็นเมืองใหญ่ของมณฑลยุดลันต์
มีเจ้าหน้าที่ประจำเมืองและราษฎรมาคอยรับเป็น
อันมาก ทั้งฝนตกออกจากราก ๆ ถึงเปียกก็ไม่มี
ใครหลบ”

(ไกลบ้าน : พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

๒. อธิบายโวหาร **การชี้แจงอย่างละเอียด**

การนิยามหรือการกำหนดความหมาย
บอกวิธีการหรือกระบวนการ และการประมวล
ข้อเท็จจริงหรือข้อสังเกตที่นำไปสู่ข้อสรุป

“คำว่า ‘สลัด’ เป็นภาษามลายู หมายความว่า
ช่องแคบในทะเล ซามลายูซึ่งอยู่ตามชายฝั่งทะเลตอน
ช่องแคบมะละกา ในสมัยโบราณมักประพฤติตนเป็น
โจรคอยดักปล้นเรือสำเภาที่แล่นผ่านช่องแคบมะละกา”

(ชีวิตชาวไทยสมัยก่อน: เสฐียรโกเศศ)

๓. พรรณนาโวหาร การเล่าเรื่องราวอย่าง
ละเอียด ผู้ฟังหรือผู้อ่านเห็นภาพ เกิด
จินตนาการ หรือมีอารมณ์ความรู้สึกร่วม

“ความรักที่แท้จริง ไม่ใช่สีแดง ย่อมมีสีดำดังสีนิล
เหมือนดั่งสีศพพระศิวะ เมื่อทรงดื่มพิษร้ายเพื่อรักษา
โลกไว้ให้พ้นภัย ความรักแท้จริงต้องสามารถต้านพิษ
แห่งชีวิต และต้องเต็มใจยอมล้มร สที่ขมขื่นที่สุด
เพื่อเสียสละให้ผู้ที่เรารักคงชีพอยู่”

(กามนิต วาสีฏฐี : เสฐียรโกเศศและนาคะประทีป)

๔. เทศนาโวหาร โวหารที่มีเนื้อหา**การแนะนำ**
สั่งสอน โดยการชี้เหตุผล ให้เห็นคุณโทษ
หรือกล่าวถึงข้อเท็จ

“คนเราต้องเอาอย่างมด อย่าเอาอย่างหนอน เพราะมดถึง
มันจะตัวเล็กนิดเดียว แต่ก็ขยันขันแข็ง สามารถลากเหยื่อชิ้น
ใหญ่ ๆ ได้สบาย แต่ถึงกระนั้นมันก็กลับกินอาหารแต่น้อย
จนเอวคอดกิ่ว ผิดกับหนอนซึ่งเกียจคร้าน เอาแต่กินทั้งวัน
โดยไม่ทำงานทำการอะไร จนตัวอ้วนอู้อาย ผลสุดท้ายก็
กลายเป็นเหยื่ออันโอชะของนกและปลา”

(ลวดลายมังกร : ประภัสสร เสวิกุล)

๕. สารกโหวหาร การยกตัวอย่างประกอบ
เพื่อให้เกิดความชัดเจน หรือสนับสนุนให้ข้อมูล
น่าเชื่อถือ

“อำนาจความสัตย์เป็นอำนาจอันศักดิ์สิทธิ์
ไม่เพียงแต่จับหัวใจคน แม้แต่สัตว์ก็ยังมีความรู้สึกใน
ความสัตย์ซื่อ เมื่อกวนอุตายแล้ว ม้าของกวนอุก็ไม่ยอม
กินหญ้ากินน้ำและตายตามเจ้าของไปในไม่ช้า ไม่ยอมให้
หลังของมันสัมผัสกับผู้อื่นนอกจากนายของมัน”

(สามก๊ก : พระยาพระคลัง (หน))

๖. อุปมาโวหาร **การเปรียบเทียบ** สิ่งหนึ่งกับอีก
สิ่งหนึ่ง อาจเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกันของ
สิ่งสองสิ่ง เปรียบเทียบโดยผู้อ่านต้องโยงความคิด
ไปสู่อีกสิ่งหนึ่ง หรือเปรียบเทียบความขัดแย้งหรือ
เปรียบเทียบตรงกันข้าม

“อนึ่งข้าพเจ้าเล่าก็ต่างประเทศภาษา อุปมาดั่ง
นกเค้าถึงมีกำลังอยู่ก็จริง แต่ตกเข้าอยู่ในท่ามกลาง
ฝูงกาเมื่อกลางวัน ข้าพเจ้าจะบัญญัติราชาภิเษกฉันใด”

(ราชาธิราช : พระยาพระคลัง (หน))

บรรยาย

.....

อธิบาย

.....

พรรณนา

.....

บรรยาย

.....

อธิบาย

.....

พรรณนา

.....

เทศนา

.....

สาธก

.....

อุปมา

.....

เทศนา

.....

สาธก

.....

อุปมา

.....

ใบงาน

ให้นักเรียนทำใบงาน

เรื่อง โวหารที่ปรากฏในเรื่อง ราชานิราช

ตอน สมิงพระรามอาสา

ดาวน์โหลดใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

“...ซึ่งลูกเปรียบชาติเขาเหมือนกาน้ำนั้นก็ชอบอยู่
แต่เขาประกอบศิลปศาสตร์วิชาการเป็นทหารมีฝีมือหาผู้เสมอมิได้
ก็เปรียบเหมือนกาขาวมิใช่กาดำสมเด็จจพระราชบิดาจะทรงชุบขึ้น
แล้วก็คงเป็นหงส์ ซึ่งเปรียบเหมือนเสือนั้น ถ้าพระราชบิดาชุบยอม
แล้วก็คงจะกลับเป็นราชสีห์...”

“...ซึ่งลูกเปรียบชาติเขาเหมือนกาน้ำนั้นก็ชอบอยู่
แต่เขาประกอบศิลปศาสตร์วิชาการเป็นทหารมีฝีมือหาผู้เสมอมิได้
ก็เปรียบเหมือนกาขวามีใช้กาดำสมเด็จพระเจ้าราชาบิดาจะทรงชุบขึ้น
แล้วก็คงเป็นหงส์ ซึ่งเปรียบเหมือนเสือนั้น ถ้าพระเจ้าราชาชุบยอม
แล้วก็คงจะกลับเป็นราชสีห์...”

“...ซึ่งลูกเปรียบชาติเขาเหมือนกาน้ำนั้นก็ชอบอยู่
แต่เขาประกอบศิลปศาสตร์วิชาการเป็นทหารมีฝีมือหาผู้เสมอมิได้
ก็เปรียบเหมือนกาขาวมิใช่กาดำสมเด็จจพระราชบิดาจะทรงชุบขึ้น
แล้วก็คงเป็นหงส์ ซึ่งเปรียบเหมือนเสือนั้น ถ้าพระราชบิดาชุบยอม
แล้วก็คงจะกลับเป็นราชสีห์...”

อุปมาโวหาร

“ฝ่ายสมิงพระรามก็แต่งตัว ใส่เสื้อสีชมพูขลิบทองจีบเอว
โพกผ้าชมพูขลิบแล้วไปด้วยทองใส่กำไลต้นแขน
ปลายแขนด้วยเนาวรัตน์ แต่ล้วนทองเป็นอันงาม
แล้วสอดดาบสะพายแล่งขึ้นม้า ฟ้อนรำเป็นเพลงทวน
ออกมายังท้องสนาม”

“ฝ่ายสมิงพระรามก็แต่งตัว ใส่เสื้อสีชมพูขลิบทองจีบเอว
โพกผ้าชมพูขลิบแล้วไปด้วยทองใส่กำไลต้นแขน
ปลายแขนด้วยเนาวรัตน์ แต่ล้วนทองเป็นอันงาม
แล้วสอดดาบสะพายแล่งขึ้นม้า ฟ้อนรำเป็นเพลงทวน
ออกมายังท้องสนาม”

พรรณนาโวหาร

“สมิงพระรามจึงทูลว่าลักษณะข้างดีต่อเมื่อชี้จึงรู้ว่าดี
ม้าดีได้ต้องเอามือต้องหลังดูก่อนจึงจะรู้ว่าดี
ทแกล้วทหารที่ดี ถ้าอาสาออกสงครามทำศึกจึงจะรู้ว่าดี
ทองนพคุณเล่าขีดลงหน้าศิลาาก่อนจึงจะรู้ว่าดี
สตรีรูปงาม ถ้าพร้อมด้วยลักษณะกิริยามารยาทต้องอย่างจึงควรนับว่างาม
ถ้าจะให้รู้รสร้อยได้สัมผัสถูกต้องก่อนจึงนับถือว่ามีไอชาอร้อย
ถ้าใจดีต้องทดลองให้สิ้นเชิงปัญญาาก่อนจึงจะนับว่าดี”

“สมิงพระรามจึงทูลว่าลักษณะช่างดีต่อเมื่อชี้จึงรู้ว่าดี
ม้าดีได้ต้องเอามือต้องหลังดูก่อนจึงจะรู้ว่าดี
ทแกล้วทหารที่ดี ถ้าอาสาออกสงครามทำศึกจึงจะรู้ว่าดี
ทองนพคุณเล่าขีดลงหน้าศิลาาก่อนจึงจะรู้ว่าดี
สตรีรูปงาม ถ้าพร้อมด้วยลักษณะกิริยามารยาทต้องอย่างจึงควรนับว่างาม
ถ้าจะให้รู้รสร้อยได้สัมผัสถูกต้องก่อนจึงนับถือว่ามีไอชาอร้อย
ถ้าใจดีต้องทดลองให้สิ้นเชิงปัญญาาก่อนจึงจะนับว่าดี”

สารกโหวหาร

ไฉนหาร

บทเรียนครั้งต่อไป

ประยุกตใ้ซ้ขอคิด

ดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑